

ტრედიასიან გუბერნიას თავდაპირველად დაქუტუტადას სერგუელოს მდიანამ ზურაბ ასლიაშვილმა.

დანიშნული იქნენ: კატერინადარსის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამისაგად, სტატსკო სოკოტინა აპოლონოვი და ქუთაისის ოლქის სასამართლოს წევრი სტატსკი სოკოტინა და დიკუვა — ტრედიასის სამოსამართლო პალატის წევრად; ტრედიასის ოლქის სასამართლოს წევრი, სტატსკი სოკოტინა უთელიშვილი — კატერინადარსის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამისაგად; ქუთაისის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამისაგად ნადვარსი სოკოტინა ლიტვინიკი — ტრედიასის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამისაგად.

ახალი ამბავი

ამიერკავკასიის რკინის გზის ბორჯომ-ბაკურთის შტოს გამოკვლევა უკვე დასრულებულია და ცნობის მიწის მუშაობას და შერობების აგებას შესდგომიან.

მუშაობას განაგრძობს ამიერკავკასიის რკინის გზის პირველ ნაწილის უფროსი, ინჟინერი ლიხვიცი, ხოლო ამ შტოს ყოველგვარ სამუშაოთა უფროსად ამიერკავკასიის რკინის გზის უმფროსი ინჟინერი კოდენიკვი.

ამ წლის პირველ ოქტობრიდან იჯარით იძლევა ქუთაისის საგუბერნიო სტამბა და რუსული განუთი ქუთაისის საგუბერნიო უწყებანი.

სურის ცირკი, გუშინ-წინ, 27 აგვისტოს, ტელილიდან ბაქოში წავიდა.

ამას წინად მოხსენებული გვერდითი მარხის შემამულის თავი, თანა ცირკშილის გადარკვის ამბავი, აი, დაწვრილებით საქმე როგორა ყოვილა: ავაზაქები შვიდ-

წოკითხე რასა მწერს? „მშინს შენი სიყვარული“..

— შენ-კი არ წოკითხე ქვეითი: „უხეჯობისა დამიწყოყო“?!

— როგორ?! ეგ ხომ შეუძლებელია!.. მე თუქა წერილი სულ არ დავამოთხოვს, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, ჩემი ბაბო ამას არ მომწერდა!.. მატყუებს ჩემი ბედნიერება გზურს და იმტომ მეუბნება მამას..

— რა ბედნიერება?! ამა წოკითხე, რას გწერს ეგ შენი ბაბო! წერილი გამომართვა და კითხვა დაიწყო. როცა ამოკითხა უნდა დამიწყოყო!.. წერილი გადავადო, ზოღლი ზედ შეაფურთხა და ნელის მხითა სიქვა:

— საკმარისია ეგ ორი მისი სიტყვა, რომ დავიწყოყო!..

იონა გაბრიელიძე

ბ.წ. შ. არაგვისპირელი და მისი უანანასქელი მითრეობა.

(შედეგი)

ეტყულს: „ბებია, რადა მკლავი?!“ ს მოსდეს ეტყულდი: „ხითხითებს და ხითხითებს...“ (მოამბე) № VII,

*) იხ. „იგროს“ № 177.

ნი იყვნენ თურმე. ოახნი კარგში განკარგდნენ საღარაჯო, ხოლო სამნი ჯერ კანტორაში შევიდნენ, შემდეგ ხალგამ ოთახებში და ფულის თიხვად დაიწყეს. თავ. ციციშვილმა გაიღო კასია, ამილი 130 მანეთი და გადასცა ავაზაქებს, თან სთხოვა 30 მანეთი მევე დამბოვებით. მაგრამ მათ უარი უთხრეს და პირიქით კიდევ მოსთხოვეს ფული. თავიდა ციციშვილმა ამილი კიდევ 30 მანეთითი ფული და გადასცა. არც ამას დაკმაყოფილდნენ ავაზაქები და უთხრეს, კაცი გავზანდ და მოატანინე ფულიო. თავიდა გავზანდნი მორავი ვიარა ხრიკელი და 30 მან კიდევ მოატანინა. ამგვარად ავაზაქებმა 190 მან. მოაკრივეს. როდესაც ერთი მათგანი ქვემო ოთახებს სხრეკავდა დანაჩენნი ორნი კენიანსთან მოვიდნენ და გეოპოკივს: როგორა სცხოვრობთ თავადთანო, სად არის იმისი მფარეო კოლიო, ვინ არიან ეგ ქალგებო და მრავლა სხვა. კევი ნამ სთხოვა, ნურავის მოპკლავითო და თავის ნებით ოქროს საათი გადასცა. როდესაც ერთმა მათგანმა დააკო, რომ კენიანს საათი გამოართვისო, უკანვე უნდოდა დაებრუნებინა, მაგრამ სხვები არ დასთანხმდნენ. შემდეგ ავაზაქებმა ციციშვილს ეტყულს ნივთები მოსთხოვეს. კენიანამ ამილი და გადასცა. თავიანს დედანს, კნოჩენებს და სტუმარ-ქალებს ოქროს ბეჭდები და სხვა ძვირფასი ნივთები გამოართვეს. ქალებს არაფერი უსიამოვნება არ მიაყენეს. ავაზაქი შორის ცონობილი ფუხეშეილი არა ყოვილა: ამამეს მთელი სოფელი უყურებდა, მაგრამ უიარაღობის გამო ხმა ვერაიან ამილი. ბოლოს ავაზაქებმა 40 ტყვია გამოართვეს ციციშვილს, გადასცა და არახინად გაუდგნენ გზას. დამე გომში გაათუნეს ვილა ოსთან. ამობენ, რომ ავაზაქები მეცხვარეები არიანო. თავად ციციშვილს ორი დღეც უყენია: იმსთან მეცხვარეებდა ყოვილან („აკვაჯახი“).

აი, როგორ გვიამბობს ვაზ.

1896 წ.) ამ ეტყულს შესახებაც სხვას დავუთმობ სიტყვას, რადან მშენიერი გარჩევა მისი უყვე გვაქვს. მე მოვასხენებთ, ჩვენ მფარეო ახლად გაზდა კრიტიკოსის ბნი ი. ნაკაშიძის, რომელიც დიდი ხანი არ არის ვა. მოვიდა სალიტერატურო ასპარაზებზე, მაგრამ გამოვლისასთანვე დიდი წინაქი, ცოდნა, სალიტერატურო გემო, დაკვირვების უნარი და საქმის სიყვარული გამოჩინა, რაც ასე იშვიათია ჩვენში, წერილის შესახებ („კვალი“ № 39 1896 წ.). ამასთანვე უნდა დავუთმო მითხველს, რომ ბ.წ.შ. ნაკაშიძე გააჩნია აგრეთვე ბ.წ. არაგვისპირელის „ბებია, რადა მკლავი?!“ და მდიანაც მოიწონა იგი, როგორც „პარამოთული ეტყული“, როგორც ზელოვნურად დახატული სურათი და „ლამაზი პარალელი ჩიტებისა და ადამიანთა სიყვარულისა“. ჩემი აზრი მითხველში უკვე ციცი ამ ეტყულსა და იმის გმირ თანს შესახებ მე და ბ.წ. ნაკაშიძე სულ სხვა-დასხვა მხრით შეგებენ ამ ეტყულს, მაგრამ მე მეგონა, ის გარემოება, რომ ჩვენ არ ვეთანხმებით ერთმანეთს „ბებია, რადა მკლავი?!“ ის შესახებ, კიდევ უფრო ასამბუროს „ხითხითებს და ხითხითებს“ ის უფერისობას, რომელშიაც ორივე დარწმუნებული

ა.წ. ფურ.“-ი ყანად ფუხეშეილის მოკვლის ამბავს: 23 აგვისტოს ყანა-ლი ილიკო ფუხეშეილი კარგად შეიარაღებული დახვედრია გვახედს ძილოვთელ (გორის მახრა) გულს-ლომისძეს და წაურბოვლია რაც ზედ ფული ჰქონია ხუთ თუნამდე. იმისთვისვე უთქვამს, რომ მიმიყენე კამეჩის იმ ჯგოფს პატრონ ლეკთან, რომელსაც გასასუდად დაუღის კამეჩები ქართლისკენ. ლომიმე ნება-მიბუთად ვაპოვოა ფუხეშეილს და მიუყენია ლეკის ჯგოფი. ყანადა მოუხლებელია თავისი ვინაობა და უთქვამს ლეკისთვის, რომ ყელდევრი, რაცა ვაქვს, დაუფრებელი უნდა მოიქცეო. შემწიებული ლეკი და 35 ნებობა თავზედ ხელ-აღებულს ყანას და უარის უთქველად წაიდა მიუქია თავისი ჯიბე-უბებლის განხრევაში. ფუხეშეილი შესვლია საქმეს: გატენილი, „მარტინი“ დაუღლი ძირს და ჯიბეებდან ფულის ცეცხლი დაუწყო. ბრახ-მარტულ ვამარტულ ლომიმეს მოსილა ფიქარი — ეს ხომ წაიდა ჩემი საქმე, ამოდენა ნამუშევი დამეკარგა და სახლობა მჭირი დამარხი, რაც მომეცა, მომივიდეს, ვცდი ბელსაო, დაუღლია ფუხეშეილისვე თოფისთვის ხელი და, როდესაც ცეცხლი გულ-მოდენა წინ სიხრებდა უკან ჯიბეებს, იგრილა თოფმა, თავ-გახვრტილი ფუხეშეილი ძირს დაეცა და რამდენისა-ზე წუთის შემდეგ უკვე გააჩნა და უღეფავი სული.

ილიკო ფუხეშეილი ეს ითხი ბუთი წელიწადი, ქართლისაკენ დათარგმნა. ტომით მისი იყო ს. სხლითადან. მისი მოხუცებული მამა ძალიან იშვიათად მხედვდა ხოლმე შილის სახლში, ისიც მოლოდ რამდენიმე წუთით. თითონ ილიკო კარგი მოხდენილი ყმაწვილი კაცი იყო. მეტად ღონიერი და უფრო დიდად მარდი. იცოდა ოსურკი, ქართული, რუსული, სომხური და თათრული ენა. ამ უყანასწნებს ხანს იგი დროებით შეუაზნავდა სავი თედშეილს და გვილაშეილს, ამას წინა-ეი იხედ ვანზობეობა ამხა-

ვართ. თითქო, თითონ ბ.წ. ნაკაშიძეც გმომბედს, რომ ერთობ ვა-გადაქარბა, როცა „ბებია, რადა მკლავი?!“ ის ძალიან მოიწონა. აი, როგორ იწყებს „ხითხითებს და ხითხითებს“-ის შესახებ საუბარს: „ბებია, რადა მკლავი?!“ ის შემდეგ ბ.წ. არაგვისპირელმა გვიძღვნა ჩვენ, მისი ველებს, ახალი ეტყული: „ხითხითებს და ხითხითებს...“ რომელსაც, რომ დესურდეს, მინც ვერ ვაქებთ, ვერც ფორმითა და ვერც შინაარსით. მოუფიქრებელი და შეუძლებელია, რომ ბ.წ. ნაკაშიძე გვიცხვებს ბრალი, ქართველ მითხველებს, ჩვენ, ქართველებს, ჩვეულებად გვაქვს, თუ ვაქეთ ვინმე-ქება უფრებულ ვაღესო, და თუ ვაძაბეთ-ძაბევი უფრეკრულია“. გამოის, რომ ბ.წ. არაგვისპირელი ერთობ უქიან და ამ ქებას იმითვის მოლოდ ენება მოუღიანა. „ყველა ეს ჩენი ლამაზი ლიტერატი (უღარდლობა, უღი-სკიპილიობა და ტუბოლ პატრიოტი-ზა) ყოველმან და ყოველთვის გვიხედვს ჩვენ საქმეს, სამუშაობას, ბ.წ. არაგვისპირელსაც წაუბდინეს მისი ახალი ეტყული: „...ხითხითებს და ხითხითებს...“ წაუბდინეს იმ-ტომ, რომ ბ.წ. არაგვისპირელი ქართველები და ჩვენ ქართველები

ხანაგებს და მარტოს დაუწყია ყანა-ლობა. მისი სახელით ათასი სარგებლობდა. საკმარისი იყო ვაქარ ებრაელისთვის „ილიკო ფუხეშეილი ვარა“ გეთქვათ და შეხებულნი მანმრეველად მოიხსენიებდით თავისი ფართალსა და ფულეებსაც. ილიკო ფუხეშეილის მოკლე გორის მახრის ბეჭერს მეცოდნე თავისი ფართალსა-სუნთქებინებს.

სოფ. თურჯოლა (შორაბნის მახრა). ჩენი მოხელეი არ ჩ. მოუვიარდება სხვა სოფლებს ადგილ მდებარეობითა და მამულების მოსავლიანობითა, აქ მოდის კარგა ბლო-მად ღვინო, პური, ბამბა და სიმინდი, მცხოვრებლებითაც კარგა მოზრდილი სოფელია, 600 კომლამდე მისხლეა. ამ ნარადა შემკულს სოფელს ერთი რამ აულო, სახელდობრ ისა, რომ აქ არიან მჭრუნავს ხალხში სწავლა-განათლებლის გავრცელებისათვის, თუქცა კარგა ზღობიანსწავლი ამხალგაზრობა ახვევია ამ სოფელს. მართალია, დაარსეს სამრევლო სკოლა, მაგრამ მარტო სახელითა და საქმიანი ჯერ მავლენად არაფერს უნარს არ იჩენს. იმედ გვექნება ჯერჯერობით ახლად ფუნდამენტს სკოლას კარგ იმადგზე დაუყენებენ და შეძლებას მისკენერ სოფლის ხალხს წერა-კითხვა მანიც ასწავლონ თავიანთი შილებს.

სოფ. მუხრანსი (ღუშუ მახრა). გავ. „ბტლო. ფურკ.“ სწერენ, რომ 3 აგვისტოს, მუხრანის მახლობლად გვახედ ქ. გორის მცხოვრებელს ლექსანდრე მოვარდიძეს დასტენ ბოროტ-განზნახველნი, დასტერა იგი, წაართვეს ვერცხლის საათი, ვერცხლის ქამარი და 208 მან. ფურკი და გაიქცნენო. მუხრანის მამასხლისი ცანავა გულ-მოდინედ შეუღდა საქმეს და უკვე აღმოაჩინა ბოროტ გამზრახველნი, რომელნიც აღმოჩნდნენ მუხრანის მცხოვრებელნი კაცო დოლიაშვილი, გორა ფხა-

ვართ და ერთმანეთს ალაო ლომიბე-ვად ვეკლებით. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ბ.წ. არაგვისპირელი, როგორც ნიჭიერი, სიმამრული მწერალი, თითონ გმომბს თავისი ეტყულის ნაყოფიერებას, მაგრამ უღარადღობამ დადგინა: ხომ იმითხვეს, ჩვენ ქართველებისთვის შეგითხვას და დაეწერათ და გაუშვი, იაროს აქ ჩვენში, არაფერი უტროსო, წაურჩეულა ამ უღარდლობამ ყურნი, ბ.წ. არაგვისპირელს და ხელიდან ეტყული გაშვებინა, ამბობს გულ-ნატენი ბ.წ. ი. ნაკაშიძე და შემდეგ, აუწყებს. რა მითხველს საზოგადოებას, რომელიც მონარსს და მომკმდითა ხასიათს, ან უკეთა რომ ვაქებთ, უხასიათობას და თვით სა-თაურის შეუფრებლობასაც, ათავებს საუბარს მწარე ირონიით: „ძლიერი გამვიპანურად ჩემი წერილი და შეშინან, რომ ბ.წ. არაგვისპირელის ეტყულიან შეუხამებელი არ გამოვიდეს“ ო, როგორც საქმე-მთის ერთი პატარა ქალკის უზომოდ დიდ კარგები, რომლებზედაც უთხრა, მოწყველმა ფილოსოფოსმა მოქალაქეებს: „ჩვენა დაკეტეთ კარები, რომ თქვენი ქალკი შიგ არ ვაგებართათ...“

ეტყობა, ყურადღება არც კი მიუ-

კათე, გოგი იორამაშვილი, გიორგი გუგუაშვილი და სოსე ხაჩიური.

წიგნილი ახალი მნიშვნება

ახალგადაც მდინარე ფოცხოვას წყლით დასრულებას ორ წინადაც: მარტოვე მხარეს წარადგინა მკვლეტი, ანუ რამბა-და მარტოვეს—ახალ წინადაც, ანუ ზღანია. რამათს სწავრბანენ ქართველები (მართლ-მადიდებლები და კათოლიკეები), ურბავა, ბერძენი და სომეხი; ახალ წინადაცა სომეხები, რუსები და ცრატკე ქართველები; რადიუნობას მახვლები განწაფდებან ასე: სომეხები, მეტი ქართველები, ურბავა, რუსები და ბერძენები.

სომეხები, როგორც სხვაგან, ახალგადაც მდინარე ფოცხოვას ეტყუბანს, არს გამოწეფური შემდგომად არან. ეს მდიდარი სომეხები ას სომეხა არან, რომლებიც 1829 წელს (მათის გადასახლებას წყლისადა) კაცს გუგუს უკვლავდნენ თავიანთი სიადრბით. დღეს-ეკ სულ სხვაა. აქაურს სომეხს, თავისიან ინტერესებს გაადა, ახსილათ თავისიან მდიდრად მდგომარობას და არც არასოდეს დაიწყებენ. სკავარკედა მათი ერთმანეთის დასხმება: სკავარკედა ერთმა სომეხმა სკავარკედა რამბა-დასადაც, მამანევე შემდგომად სომეხები მხად არან მოკვადან ხელად გადაწმინათ იგი მიღად დაგეგმას. აქნება სოქათი, რომ ეგ წაქი თავისთავად სსარგებლოდ შემოხვდნენ, რადგანაც კავრბაში უფლას დასკვრება ზეღის გამოართვა, მაგრამ სკავარკედა არან, რომ აქაური მდიდარი სომეხი თავისი თავისი სწავრბადად მოკვად სოფლის დაჩხმართას დაინა სომეხის მოსწავლეს; სხვაგან მადგებაშიც: რამდენიმე დარბაი მოსწავლე ახრბობას სსწავლა სსწავლეებში მდიდარ სომეხების ხარჯით. სსწავლათა თავისიან გარდა, აქაური სომეხი, სსწავრბადაც, ცნობილია სსწავლის მრავალგვეს ხერხანდაც, იგი არ შეიარბებს უფსას, არც განათლებულს და არც გაუწავლებულს, არც მდიდარს და არც დაბლს, თუ მოაქრბას, მოატყუებს, მეტადრე გუგუსს, რომელსაც ტყუას აძობას. რაც შეეხება

ქვევია ბ.წ. არაგვისპირელს ი. ნაკაშიძის სამართლიანს კრიტიკისათვის, რადან ორისთვის უნდებოდა იმედგება მისი „მხრბობა ავირენე“ („მოამბე“ № X 1896 წ.), რომელიც სულ აღარაფერს აღირა ბეჭდს. მაგრამ ან-კი არც მიაქცევდა ახალგაზდა ბელეტრისტიკა ყურადღებას ე. ი. ნაკაშიძის, როცა თავისი თავიანთს-მცემელია შორის მხედნის თვით ჩვენ წერილებსა პოეტის ავაციასაც, რომელმაც ლექსით და პროზით შეამკო იგი და უფრეწერვოდ-სად აქო, აი, რასა სწერს ბ.წ. ი. ნაკაშიძის პირის რესალა:

როდესაც ჩემნი მწერლობა თანადან იზრტობა, შენ მოგლოდი, ხე-წმინდაო და ნახე მენატრობდა. მიხედვთ თავ-მალაო და ამბობ: „გახველო ახალ დვრტილო“ და მეუ რას გეტყვი მოხლო, თუ არა, „პეშვილილო“?

აი, კიდევ რასა სწერს იმის შესახებ პროზით თავის წერილში: „განთიად“ („კვალი“ № 21, 1896 წ.): „ვიტყვი გულ-წრეხვად, ნამდვილი განთიად ხელოვნებისა მზოლოდ ამ უყანასწნელ ხანებში ღებდა. ამას ვემტყუებოდა ახალგაზდა მწერლები თავისი პატარ-პატარა ფსიხობა-გიური ეტყულებით, რომელთა რიცხვი

ურთიან, ჩვენებურ ურთისათვის ურთიან კრებას და რუსთ. ორბეის ერთგვიანად აღდით მიუზრახვას. რუსების და ბერძნების შესახებ თითქმის არაფერი ითქმის, რადგან ბარეულებსა ურტესობას სხვა-სხვადასწრეულებსაში ქმისა-რობას და მეორეს კი ცოტანად აჩანს.

მკვლს ჭაჭაქში დიდა ხინა ახსენებთ. ორ-კლასიანი სპეციალური სსწყლებია. ამ სსწყლებს დიდი მნიშვნელობა უკლასათვის ცხადია: მსურველნი რიცხვი წლითა წლითა ჭებტულებს. ამ გარემოებას მიუხედავად სსწყლებს დიდი მნიშვნელობა ბევრით ამ შეკვდილად დასრულებს დღედაღამ დღედაღამად. წინადა ოგი ქსუდეგულებს და მანაისებულს, ანნა მუსხელაშვილის თანგანწრულად შრომით, დღეს-კი მზრუნველი არაფერს ჭებეს. სსწყლებსაში მოთავსებულნი ნაჭრებუ ერთ სართულად მკვლ მიწას სსხლში, რომელშიც, ორგორც სავსეში, ასე ჩამოდას წიხში, ამის გამო ბევრჯერ უფიფად შემოსევე სწავლის შექმნის, ან დროებით სხვა მასში გადასვლის და ეს ხომ შეუძლებლად ჭებოვს რეაგანს სწავლეს. ამის გარდა, ანა რამოსავე სკოლისათვის ბეკალი-ბეკალი, ამის წინადა ახსენებულა სხვა?

რადგანც სკოლა ამისათვის უკადრებს მდგომარეობაშია, ამ ოთხის წინადა ანა სკოლის ბუღალტრის მზრუნველად სსოგადობაში, რომელს წევრებსა სომ სხვიან თოვლებს, გადასწავლას შეეძლოს შესაფერის შრომას სკოლისათვის. ბევრი და დაიწყეს კვლევა; მაგრამ ეთა მაკ დაწყების შრომას-წინ ამოატარეს კვლევა და მანაისებ თავი, ან რატორც არ მანაისებ თავი? წევრების უმეტესობას ვინე სჭებნი არან და თავისათვის შევადგინა სსწყლებსა სსწყლებსაში გაცხადებულ მოახსენებ და ამასე-კი რად შეიქმნებთ თავს, თუ დარბის შევად მოახლებს რეაგანს სწავლას. გუჯრადობებს ექმნება და გუჯრადობებს, მის ამისათვის-კი არ გუჯრადობა. ოთხის კვლდის დასურვად და ორის მხედის უკვლ უმწებლად ამ სსოგადობას, რომელიც გულო რომ გულო-

ბავს, სსწყლებს სსწყლებს დასრულებს გუჯრადობაში.

შარშან, გვარს, ივლისში კრება ჭებნიდა, რომელიც ერთმანერთს დასმდებანიდან გათავდა. კრება არაფერის გარეგნულად გარდაწყვეტლებს არ დასდებოდა. ნეტქვა ვიდრე, სსწყლებსაში თავსედაობა რასა ჭებერბის, რომ არ იწყებს ჭებედ კრებას, ამ შრომებსაში ამ სსწყლებს და არ მოახსენებს რატორც სსწყლებსაში შენობის დასრულებას?...

დ. ლესინაძე

დაბატლოვლი

(მოკერილი ამბები)

ს.ო.პ. ანდემი. (გორის მარა).
სოფ. ავღვეში ქალების მოთავეობით გამოართული იყო 22 ამ თვის წარმოდგენა. ამ წარმოდგენის წინადა შემოსავალი უნებულ იქნება მოსამზარებლად სკოლისა, რომელსა და დიდად საჭიროებს ჩვენი მხარე არმლის ასალრძინებლად ჯერ თითოი არავის გაუძრევი. არ შეეფიფებს იმას, თუ რად დარჩა წარმოდგენას წინადა შემოსავალი მარტო 31 მან., მხოლოდარ შემოსიდან არა ვისთქვა, რომ იმით, რომელნიც სკოლის სათავეში იდგენ, სწორედ ეკლის გზა გაიარეს. მართლაც, ჩვენი საზოგადოების მოწვევა საქველმოქმედო საქმეზე, რომელიც ახალი არა ნაგები ხილია ევლასათვის, შეტად მწელი იყო. ისიც ვასაკვირველია, რომ მოთამაშენი იშოვეს იმითა მწელი კომიტიისთვის, რომელიც არის „ციმბირული“ ბანკისათვის. შენი პირველად გამოდიოდნენ სკენაზე. მაინც წარმოდგენამ ისე შრომანად ჩაიბარა, რომ საზოგადოება ალტერნატიული და განცვიფრებული დარჩა. სწორედ რომ ნიჭი გამოჩინეს და და ოლი. ამირაჯიბის ასულემბა, რომელიც მოიჭებებულა თამაშობამ მრავალგვარად ასიამოვნად ამსწრე საზოგადობა. წარმოდგენა

ნის შემდეგ გაიზარდა ლეკური და ევროპული ცეკვა; ყველა იმე მხარულობდნენ, როგორც მხოლოდ ქართველებს შეუძლიანთ. სამწუხაროდ, ერთის უზრუნველს უსაქციელობად მოსპო საერთო ლხინი იქიმის ადრეულად ამსწრენი, რომ იგი იძულებულ ჰქვეს დაუყენებელიც დატოვებინა სიდაბაზო ოთახი. ვახშის შემდეგ საზოგადოება დიდად ეკმაყოფილი დამოწმა.

განსაკუთრებული მადლობის ღირსია კნ. ნ. ამირაჯიბისა, რომელმაც ყოველისფერი შესაძლებელი საშუალება და დახმარება აღმოუჩინა საქმის დამწყებთ.

სტუმარი

ს. მუხრან, (შორაბის მარა).
ერთი წელიწადი, რაც რომ სოფ. მუხრანში ქურდობამ იჩინა თავი პირველში, როდესაც სამი ცხენი და ხუთი ძროხა მოიპარეს, მცხოვრებთ არავითარი ყურადღება არ მიუქცევიათ და დაკარგულნი საქონლის ძე-სადი და სპორტების ჩვენი მხარე მითი თავი არ შეუწყუბნიათ, იფიქრებთ, ახლა ამდენი წაიყენეს და ამის იქით ჩვენში მოსვლას და ფეხის დადგმას როგორ ვაპყრებდეს ქურდი. მაგრამ ვაგდა ხანი და ქურდობა მმეტულობს. თვე არ გასულა, რომ იმ დახელოვნებულ ქურდებს ორო-ლი ცხენი არ მოეპარათ. ჩვენში ხეტეც და საზოგადო ჯერ ბლომად არის და რასაკვირველია, სადაც ტყე არის ბლომად, იქ მცხოვრებს შეუძლიანთ თავიანთი ყნებნი ისე შემოგარევიან, რომ იმითში შესულა საქონლს არ შეეძლოს. ამისათვის ჩვენში საქონელს უწყვეტად ვტოვებთ საზოგადოებულ, სიდავანაც და ოლი. სტატებულად ქურდობა ამ ბოლოს დროს თამამად გააპარეს რამდენიმე სელი საქონელი ცხენი და ძროხა, გასპირდა ქურდობა თუ არა, მცხოვრებლებმა საქონელი საზოგადოებულ ვეღარ გარეკეს. დამწყებებს თავის ეგოში, მაგრამ, წარმოადგინა, შენდ გლებს ეგოშიც მოპარეს ცხენი დიდა. ახლა რა ჭქან საწყლებმა, უკანასკნელს მდგომარეობაში არიან

ჩავარდნილნი. ვინ არის მათი მშველელი და მანუგეშებელი. თუმცა ადრელობის ბოლოს მოხსენდა ყოველივე გარემოება ქურდობის შესახებ, მაგრამ მან ყურად არ გვათხზავს და თუ მთავრობამ დროულად არ მოგვეცია ყურადღება და არ გამოვიხსნა იმ გამოამებულის ქურდების ხელიდან, თქვენი მტერი, რომ ჩვენს ცოცხალი ვაგვამარბონასხლიდგან. სულ არის მოპარული 20 ცხენი და 19 ძროხა.

ზაქე

უცხოეთი

ოსმალეთი საბარქანიში ზაქი.
ვახ. „Tagesblatt“-ი ამბობს, რომ ოსმალეთსა და საბერძნეთს შორის ზავი მალე იქნება დადებული, რადგან ინგლისი ხელახლა მიემხრო სხვა სახელმწიფოთა აზრს, თსალიონის განთავისუფლების შესახებ. უნდა ვიფიქროთ, განავრძობა ვაგებთ, რომ საბერძნეთი მიემხრობა სახელმწიფოთა ჩრევისა და დროითი განსტუმრებს სახელო გილიდს, ურომლოდაც შეუძლებელია ზავის დადებო. მხოლოდ „ეტრნიკე პეტრიკა“ წინააღმდეგი ზავისა და ომის განგრძობას ჰქვდა. მაგრამ საბერძნეთის საუკეთესო და წინ დახედულნი მამული-შვილნი ზავის დადებს გულით არიან მოწოდებულნი და დიდად მხარლობენ ევროპას, რომ იგი სლილობს საბერძნეთი გაკვირებისაგან დაიხსნას.

— ვახ. „Daily News“-ი კორესპონდენტი იუწყება, რომ იტალიამ ისეთი წინადადება შეიტანა, რომ მის შემწობითაც შესაძლებელი იქნება ევროპისა და ინგლისის შეთანხმება საბერძნეთ-ოსმალეთის ზავის საქმეში. ამ წინადადების მიხედვით ევროპის კონტრტა უნდა გამოიკვლიოს საბერძნეთის ფინანსები და თვალსაჩინო ჰყოს ის შემოსავალი, რომელიც სახელო გილი-

ლოს გასტუმრებს უნდა მოხმარდეს. მეორეს მხრით სახელმწიფოთ, იმის გამოსაკვევად, თსალიონები თანახმანი არიან თუ არა საბერძნეთთან შეერთების, უნდა გამოიკვლიე-ვაგამოძიება მოახდინონ თსალიონში საფარებაში, რუსეთში და ინგლისში უკვე მიიღო ეს წინადადება და ჰგვიტობენ, რომ ევროპისა და ავსტრიაც მალე განაცხადებენ თანხმობას.

საზრანეთი-რუსეთის კავშირი.
სოციალისტთა ვაგებთი „Petite Republ.“ უმცაყოფილოა საფრანგეთ-რუსეთის კავშირით. აი, ხვათა თათროს რას ამბობს: „ეს უშირი უნდა დამყარებული იყოს წერილობითი ხელ შეკრულობაზე. ხალხს სრული უფლება აქვს მოსთხოვოს მთავრობას ასეთი ხელ შეკრულების გამოკვეენება. ჩვენ ვცხოვრობთ რესპუბლიკაში და არავის, არც პრეზიდენტს და არც მინისტრებს არ შეუძლიან მოქალაქეთა დაუთხოვად გადასწყვიტონ დიდ მნიშვნელოვანი, სახელმწიფოს შესახებ საქმეები, ჩვენ ვაგვეც პარლამენტი, რომელმაც უნდა დიკავს ერის თავისუფლება და კეთილდღეობა და მხოლოდ მას შეუძლიან გადასწყვიტოს ისეთი საქმეები, რომელმაც დამოუკიდებლობა ომი ან მშვიდობიანობა“. აი, რას ამბობს ამხეც მის შესახებ ელზას-ლორენის საზოგადოების თავმჯდომარე ბანი სანგეი, რომლის წერილიც ვახ. „patrie“-ში დაბეჭდილი: „თუ კავშირი შეგვიდგენიან, რომ წართვეული პრაგენციები დავიბრუნოთ, მაშინ ჩვენ ი-სილ დაგვიჩენია, რომ ელზას ლორინის სახელით მიულოკოთ მას. მაგრამ შესაძლებელია, რომ საფრანგეთის ახალმა პოლიტიკამ ინგლისთან შეტაკებამდის მიგვიყვანოს, მაშინ, როდესაც ელზას-ლორენში ევროპისათვის შეტაკებას არიან მოწოდებულნი. ორ მოწინააღმდეგეს-კი ვერ გაუძლიანდებო.

პირველი ადგილი უჭირავს შიო არაგვისპირის (დუბარშივილს), ვიციკ, ბეგირი იტყვის რამდენი პატარა რამდენი ლორს ლაპარაკიო, მაგრამ ხელოვნებაში, ზომისა და წონის მხრით, დიდი და პატარა არ იცის. ვამჩენილის ამისათვის მხატვრებმა მერილიომ პატარა ტილი დახატა, ეს არის მისი ერთი საუკეთესო ნაწარმოებთაგანი. როდესაც გამოფინეს ეს ნახატი მსოფლიო სანიმუშოთ და ქვეყანა ალტერნატიული მოდიდა, ერთმა უნიკო მხატვრებმა სპოლო დახატა და ჩამოუკიდა ვეგრდით და რომ არავინ მიაკვია უფრადლება, ჰკვირობდა: ჩემი ნახატი უფრო დიდი არ არისო. ჯერ ჯერობით ბოლოში უნდა მოვიხილოთ და ვიქცე, უმეტესობას ჩვენშიაც ასე ემის ხელოვნება. ეს პატარა-პატარა ფსიხოლოგიური ნაწევრები მამლის ყვილილი განთავიან წინამორბედი არიან ჩვენ ცხოვრება-ლიტერატურაში.

ხომ ვაგონებთ? და ამის შემდეგ ვანა საკვირველი იქნება, რომ ახალი გზად მწერლობა თავისი თავი უკომდეგლ ჰაბად დაჰმასხოს და ზედაც აღბრავს შემოგვეტობს? მაგრამ დეე, თუნდ მართლა ასე მოიქცეს ბანი ათავისპირელი და ბანი აკავის მიერ შექმნებულმა, განავრძობს „ტილების“

(ბოდიშს ეიხი, რომ ამ სიტყვას ვებნობო) ხატვა, ჩვენ ჩვენს ვიტყვი და ვაგაფრთხილებთ მკითხველ საზოგადოებას მათის შემოსევისაგან. მგობამ, იქნება, ვინმემ იფიქროს, რომ ჩვენ „ტილების“ წინააღმდეგი იმითგამ ვიყენენ, რომ ისინი პატარა არსებები არიან! სულაც არა. ჩვენც კარვად ვითოთ, რომ „ხელოვნებაში“, ზომისა და წონის მხრით, დიდი და პატარა არ იცის; რომ ერთი პატარა ლექსი ან ნაწევრები დიდებულ მწერლისა უფრო მალა სდგას, ვიდრე მთელი უშეგონებელი პოემა ან რომანი უნიკო მჯღანელებისა. ჩვენ „ტილის“ წინააღმდეგი ის ვეძებ, რომ ის, როგორც მეტი გეგმად ბინძური რამე, არ შეიძლება შეიქმნას სავნად მშვენიერის ხელოვნების! მე არ ვიცი, რამ იძულება გამოიყენოს მხატვარი მერილიონი, რომ ტილი დახატოს, ხოლო არ შემიძლიან არ აღვივრო, — ძალიან დახატულია შესანიშნავ მდონეს და დახატულია, რომ „ტილისთვის“ მოუკლავ! მართლაც, რომ სავნად უნდა ჰქონოდა ამ „ტილის“ დახატვას? აო დეე, რა არი უნდა ყოფილიყო ამ მხატვრების მიერ უნდა დეტექციონინა მითი მხატვრის? რასაკვირველია, მხოლოდ ის, რომ მის

მშვენიერად სკოლნი მხატვრობის ტენიკა, მშვენიერად შეუსწავლიათ თეთი „ტილის“ ბუნებას და ამისათვის მშვენიერი ბონი ვაგონებოებიც ყოფილა! მაგრამ ყველა ეს ხომ უბრალო ხელების საქმეა და დღითურთ ცეცხლით აღვზნებელი მხატვრისარა არსებობს. სახელოდარ აქტიურ შემოქმედებრივს ძალას, ყოველის ნაწარმოების მშვენიერის იდეით გასულ დამუშავას.

ვიმეორებს, რომ ძალიან შემიძღარა მერილიო, როცა ტილის სახატავად მოუკლავ; ძალიან სდგება ჩვენი „მღელტრისტიკი, როცა იმისათვის ნაწარმოებს მოგვიძინის ზოლმე, როგორიც „მელოს დილირადან“, „ხითხითეს“ და ხითხითესს“, „მელოდია ავიზემე“, წერილის „ნაგურჯია“ და სხვა. სწორედ ძალიან გუშავლი ბანი აკავის, რომ ეს „ტილის“ ამბავი მოიგონა და მით უფრო უნდა მოკლა ამისათვის მღელტრისტიკის მხედარების ხმარებისა. როგორც სწორედ მოკლებული და სინძიდურეში ჩაყურყურებულად აღმაიანის ხელებზედ ჩნდებიან საზოგადო ტილების, ისე ყოველსვე წინადას მო-

კლებული და მხოლოდ პირუტყველ მიღრეკილებათა მჭონებელ და მამიანის სულში იბადებიან საზოგადო ეჭვარები, მდამალნი გრძობანი, უმცხადისი სურვილები და სხვა და სხვა. ამასთანავე, როგორც არც ერთი ჩვენგანი არ არის დაზღვეული იმისაგან, რომ რაიმე მიზნის გამო ჩვენს შესწავლისა და პირის ვაგონების უნარის ვარდა, სხვა რამესაც ვგებო. სახელოდარ აქტიურ შემოქმედებრივს ძალას, ყოველის ნაწარმოების მშვენიერის იდეით გასულ დამუშავას.

ვიმეორებს, რომ ძალიან შემიძღარა მერილიო, როცა ტილის სახატავად მოუკლავ; ძალიან სდგება ჩვენი „მღელტრისტიკი, როცა იმისათვის ნაწარმოებს მოგვიძინის ზოლმე, როგორიც „მელოს დილირადან“, „ხითხითეს“ და ხითხითესს“, „მელოდია ავიზემე“, წერილის „ნაგურჯია“ და სხვა. სწორედ ძალიან გუშავლი ბანი აკავის, რომ ეს „ტილის“ ამბავი მოიგონა და მით უფრო უნდა მოკლა ამისათვის მღელტრისტიკის მხედარების ხმარებისა. როგორც სწორედ მოკლებული და სინძიდურეში ჩაყურყურებულად აღმაიანის ხელებზედ ჩნდებიან საზოგადო ტილების, ისე ყოველსვე წინადას მო-

ვიხი, ე. ი. წინაბარათა, ამ შემთხვევაში ცხოველია შესაფერისი მისწავლისათვის, როგორც მეტი ნიერება ვაგაწყალის მაგრამ აქიო და „ტილი“ არსებობსო, მისის ხელოვნების სავნად ვარდაქნა და მით თავის მოწონება ვაგონილა? ან აქიო და კივის სულს წიროდ პირუტყველი მისწავლება იტაცებსო, მხოლოდ მპირუტყველი მისწავლებათა ხელოვნების სავნად ვარდაქნა შეიძლება? და, თუ ან პირველი ან მეორე მომდარა როდისმე, ან დღეს სდგება, ჩვენ უნდა მოგვიჩინოს და ალტერნატიული ტრუსი მოგვიჩინოს? ანა და არა! ჩვენს მოვალეობას შეადგენს მთელის ჩვენის ძალითა და ღონით ვაგონებო მამიანის მოვლენა და შეგვიგობლო! მაშ, ჩვენც დაუბრუნებდეთ, მკითხველო, ბანი არავისპირელის ეტულებს და ბოლოდის მივაყვით, იმისად მიუხედავად, რომ ეს წერილი ერთობ ვაგაქვდა. დეე, მწუხამებელი გამოვიდეს იგი ამ ტილულებთან; დეე, თუნდ „გლანარანი“ კიდელ უკანასკნელნი ამ „დად ვარჯიზში“, ჩვენ მაინც ნუ „დაკვეტავთ“ ამ კარს!.

დუბ მავრელი (შეგადი იქნება)

